

TOMASZ RAKOCZY

Nieobecność uczestników zawarcia związku małżeńskiego w rozumieniu prawa polskiego i kanonicznego

Streszczenie

Małżeństwo powstaje przez złożenie zgodnych oświadczeń woli przez nupturientów. Muszą być one prawnie skuteczne. Z tej racji, zarówno prawo polskie, jak i kanoniczne domagają się obecności innych osób. Oba systemy prawne do takich osób zaliczają: kierownika USC (lub duchownego) oraz świadków.

Celem niniejszego artykułu było zanalizowanie stopnia koniecznej obecności poszczególnych uczestników zawarcia małżeństwa. Jak zostało wykazane, nie jest możliwe pominięcie obecności kierownika USC, jego nieobecność powoduje, że małżeństwo nie jest zawarte. Z drugiej strony, w przypadku zastosowania formy nadzwyczajnej zawarcia małżeństwa kanonicznego, możliwe jest jego zawarcie bez udziału duchownego. Problem jest bardziej skomplikowany, jeśli chodzi o świadków. Są oni wymagani w obu systemach prawnych. Ich nieobecność w prawie polskim nie ma wpływu na zawarcie małżeństwa, a w prawie kanonicznym niweczy je.

W celu zawarcia małżeństwa wymaga się jednoczesnej, ale niekoniecznie osobistej obecności nupturientów. Małżeństwo może zostać zawarte także przez pełnomocnika. Według obu systemów prawnych, taki sposób jest zgodnie rozumiany jako wyjątek. Z racji na Konkordat polski, jedynie sąd polski może wyrazić zgodę na zawarcie małżeństwa przez pełnomocnika, skutecznego na forum kanonicznym i cywilnym.

The Absence of the Participants of the Contracting of Marriage under Polish and Canon Law

Summary

A matrimonial covenant is established by an act of the will given by the contracting parties. Such acts must be legally effective. Accordingly, both Polish and canon law demand the presence of other persons. Such other persons, as provided in both the legal systems, are the head of the Registry Office (or a member of the clergy) and witnesses.

This article aims to look at the extent of the necessary presence of each of participants of the act of entering into marriage. As pointed out above, the registrar must not be absent as it will render the marriage null. On the other hand, in the case of resorting to the extraordinary form of contracting a canonical marriage, it can be contracted without a priest. As regards witnesses, the procedure is more complex. They are required to assist by both systems of law. Their absence in Polish law does not affect the validity of marriage, whilst in canon law it makes it null and void.

In order to contract a marriage, both the contracting parties should be present, yet not necessary in person. Marriage can also be entered into by a proxy. Under Polish and canon law, such a procedure is considered an exception. Pursuant to the Concordat, only the Polish

court may consent to the contracting of marriage by a proxy, effective both in the canon and civil legal order.

Отсутствие лиц, участвующих в заключении брачного союза, в польском и каноническом праве

Резюме

Брачный союз заключается путем выражения нуптуриентами согласованных волеизъявлений. Они должны иметь юридическую силу. Поэтому, как польское законодательство, так каноническое право требуют присутствия других лиц. Обе правовые системы таковыми считают: руководителя ЗАГС (или священник) и свидетелей.

Целью данной статьи является анализ того, насколько необходимо присутствие отдельных участников заключения брака. Как уже оговаривалось выше, невозможно исключить присутствия руководителя ЗАГС, его отсутствие приводит к не заключению брачного союза. С другой стороны, в случае использовании формы чрезвычайного канонического бракосочетания, заключение брака возможно без участия священника. Проблема является более сложной, когда речь идет о свидетелях. Их присутствие необходимо в обеих правовых систем. Отсутствие свидетелей в польском праве не влияет на заключение брака, а в каноническом праве делает его невозможным.

Для того чтобы заключить брак требуется одновременного, но не обязательно личного присутствия нуптуриентов. Брак также может быть заключен доверенным лицом. В обеих правовых системах такой способ считается исключением. На основании польского конкордата, только польский суд может дать согласие на заключение брака по доверенности, который будет действителен с точки зрения как канонического, так и гражданского права.